

Tridsiata nedel'a v období cez rok C

Lk 18, 9- 14

26. október 2025

Milé sestry a bratia v Kristovi

Pre mnohých ľudí - osobitne pre nás veriacich - predstavuje chrám, kostol dôležité miesto. Dokonca aj neveriaci z času na čas radi prichádzajú do chrámu. Chrám sa na jednej strane vymyká nášmu bežnému životu, ale zároveň nechce byť mimo života, skôr sa v ňom bežný život takpovediac kondenzuje. V kostole vnímame život inak, z iného uhlu pohľadu. Učíme sa tu nanovo vidieť sami seba. Nemalo by ale ostať len pri fantázii, utópii, ale mali by sme v chráme aj rozlišovať hnutia našej mysle, naše pohnútky. To, čo v bežnom živote konáme bez rozmyslu, môžeme v chráme podrobiť spätným otázkam. Tým nám chrám chce otvoriť cestu k lepšiemu životu, posilňovať našu myseľ smerom k dobru, ktoré by sme mohli konať. Chrám náš každodenný život prevyšuje, a zároveň aj prehĺbuje.

Niet divu, že Ježiš si viackrát všimol naše ľudské správanie v chráme. Aj tu sa ale vymykal zaužívaným postupom. Chrám pre neho nepredstavoval cieľ, ale prostriedok na ceste k Bohu, k druhému človeku, k životu. Jeho poslucháčov muselo prekvapiť, že Ježiš sa aj tu postavil na stranu tých horších, spoločnosťou odsunutých. Farizeji patrili k elite vyvoleného národa. Ježiš napriek tomu kritizoval príslušníka tejto elity a vyzdvihol hriešneho mýtnika. Farizeji sa usilovali žiť podľa božieho zákona, podľa desatora - a preto v istom zmysle boli pokladaní za svätých.

V čom bol podľa Ježiša problém týchto reprezentantov náboženstva zákona? Veď hlásali boží zákon - že treba dodržiavať desatoro, prikázania. To aj my v našich kostoloch často robíme. Problém bol ich vnútorný postoj: Už boli spokojní sami so sebou. V zákone našli cieľ svojho života. Zabudli, že zákon je len prostriedok, ktorý nás chce zbaviť svojvôle a cez poriadok nás nás viac otvoriť pre druhého človeka, pre Boha, pre život. Zákon samotný nebol cieľom. Určite v tom neboli farizeji sami - všetci máme niekedy sklon pokladať skutky zákona za plnosť spásy, nachádzať v ňom sebauspokojenie. Ale práve tým sa uzatvárame pred skutočným Bohom, pred životom, pred novou budúcnosťou, pretože to všetko je väčšie než to, čo sa dá sformulovať zákonom. Ak teda máme podobný pocit zo života, potom už asi ani od Boha nič neočakávame, neočakávame nič od života, len sa vezieme na vlnu domnejšej spokojnosti sami so sebou. V takom prípade by Ježiš kritizoval aj nás, aj keď navonok robíme všetko tak, ako sa má.

Domnelá morálna čistota predstavuje akýsi slepý bod, slepú škrvrnu na sietnici nášho duchovného oka. Lahko zabudneme, že naše kresťanstvo už tým stratilo svoju iskru, stratilo príťažlivosť skutočného života, iskru skutočného vzťahu k Bohu a k blíznym. Zabúdame, že také kresťanstvo už stratilo svoju chuť meniť svet k lepšiemu. Také kresťanstvo už ani nemôže priťahovať mladšiu generáciu ku Kristovi.

Môžeme si pomôcť ešte jedným podobným obrazom. Rovnako ako chrám určité zvláštne a ojedinelé miesto v našom živote predstavuje aj naše telo. Filozofi pripomínajú, že svoje telo si nosíme celý život so sebou, bez ohľadu na jeho chyby a nedokonalosti. Jednoducho si na ne zvykneme, aj keď sa niekedy snažíme maskovať, preobliecť, či ako je dnes moderné - tetovať. A zároveň platí, že časť svojho tela - napr. zátylok, chrbát nemôžeme nikdy priamo vidieť. Môžeme si síce pomôcť zrkadlom, alebo fotografiou, ale vždy zostane niečo, čo sa vymyká nášmu priamemu pohľadu. Často je to podobné aj v duchovnej oblasti. Určitú časť svojho vlastného Ja nevieme vidieť. V tom nám nepomôže ani preoblečenie, ani maskovanie, ani tetovanie. Pomôcť nám môže len láskavý pohľad toho Iného.

Môže to byť pre nás aj podnetom, aby sme sa snažili to neviditeľné - aj cez ten láskavý pohľad iného - uspôsobiť pre skutočný život. Nepomôže nám pritom pýcha farizeja, ktorý sa ani nepotreboval obzrieť za seba a len tak úkosom vnímal hriešnika vzadu v chráme. Farizej sa tým uzatvoril pred pohľadom lásky, ktorý by zmiernil aj jeho chyby. Jeho pýcha bola hriechom, na ktorý nie je priamy liek, pretože on ho už vopred odmietol. Naopak mýtnik, hriešnik sa nepotrebuje pozeráť na seba, ale cez svoju nedokonalosť vníma seba v celku a hlavne túži po dotyku skutočného života, po láske Boha a po láske druhého človeka.

To by mal byť motor aj pre nás dnešných kresťanov. Aby sme sa snažili prekonať medzeru medzi nami, sterilnosťou dnešnej viery a skutočným Kristom. Pretože až tam - v skutočnom živote sa rozhoduje, či sme naozaj ospravedlnení, spasení. Ježiš povedal o mýtnikovi jednu dôležitú vetu: totiž: že on odišiel domov ospravedlnený. Aj nám chce Ježiš povedať, že dôležitá nie je jedna hodina v chráme, ale tých ostatných 167 hodín týždňa „doma“, v našom živote. Snažme sa na to nezabudnúť.